

Č. 11.261.

Učitelstvo: Na Moravě nemá obec nároku, aby jí byla z činovního ředitelů škol občanských a řídících učitelů škol obecných dávána náhrada za příbytečné, které obec těmto učitelům poskytuje.

(Nález ze dne 4. května 1934 č. 8875.)

Věc: Město Z. proti ministerstvu školství a národní osvěty o refundaci příbytečného ředitelů škol a řídících učitelů.

Výrok: Stížnost se zamítá pro bezdůvodnost.

Důvody: Podáním ze 3. října 1931 oznámila městská rada ve Znojmě zsr-ě v Brně, že vyplácela od 1. listopadu 1918 do roku 1931 ředitelům občanských škol a řídícím učitelům obecných škol příbytečné ve výši vykázané v příloze podání. Ve smyslu ustanovení § 12 zák. z 23. května 1919 č. 274 Sb. a § 26 odst. 3 zák. z 24. června 1924 č. 104 Sb. žádala městská rada, aby městu Znojmu byla z místního přídavku, případně z činovního dána příslušná náhrada.

Zsr v Brně výnosem ze 13. října 1931 žádosti té nevyhověla z těchto důvodů: Podle 2. odst. § 15 zák. č. 104/26 Sb. zůstávají nároky ředitelů a správců škol za naturální byt nebo na příbytečné podle zem. zákonů nedotčeny. Platí proto ustanovení § 7 zák. z 15. července 1914 č. 48 z. z. mor., podle něhož je školní obec povinna zřídit řediteli nebo správci školy naturální byt a — není-li takového bytu k dispozici — platiti náhradu bytného zemskými zákony stanovenou. Není právní normy, podle níž by měla obec nárok na náhradu příbytečného, jež platila ve smyslu tohoto cit. ustanovení ředitelům a správcům škol. O ustanovení § 12 zák. z 23. května 1919 č. 274 Sb., po případě o ustanovení 3. odst. § 26 zák. z 24. června 1926 č. 104 Sb. nemůže obec svůj domnělý nárok opírat, poněvadž podle těchto ustanovení může obec požadovati náhradu příbytečného jen v takových zemích, ve kterých jsou obce povinny poskytovat byt učitelům, t. j. učitelům mimo ředitele a správce školy. Zemské zákonodárství moravské neukládá však obcím, aby učiteli poskytovaly byt. Že názor tento je správný, plyne i z prováděcího výnosu min. škol. ze 4. listopadu 1927 č. 123.439/I, kde čl. 69 praví, že § 26 odst. 3 cit. zák. týká se země Slezské.

Odvolání podanému obcí města Znojma na toto rozhodnutí min. škol. nař. výnosem nevyhovělo z důvodů rozhodnutí zsr-y.

O stížnosti podané na toto rozhodnutí uvažil nss toto:

Podle ustanovení § 26 odst. 3 učit. zák. z 24. června 1926 č. 104 Sb. v zemích, ve kterých jsou obce povinny poskytovat učitelstvu byt, může obec požadovati, aby jí z činovního byla dána náhrada až do výše stanovené zem. zákony pro ten případ nebo až do výše příbytečného, které jsou obce povinny podle těchto zákonů místo takového bytu poskytovat.

Zal. úřad, převzav důvody úřadu první stolice, vykládá předpis tento v ten rozum, že jest jím normován nárok na náhradu za poskytování naturálního bytu (příbytečného) jen pro ty obce, které jsou povinny podle zem. zák. poskytovat byt učitelům, t. j. učitelům vyjma ředitele a správce školy. Stížnost proti tomuto výkladu cit. zák. ustanovení nebrojí, nýbrž

dovozuje z ustanovení § 15 odst. 2 učit. zák. ve spojení s ustanovením § 7 zák. ze 14. července 1914 č. 48 z. z. mor., že školní obec je povinna opatřiti řediteli nebo správci školy naturální byt, a není-li takového bytu k dispozici, platiti náhradu bytného, stanovenou zem. zákony, a že podle § 15 odst. 2 učit. zák. příslušná částka zákonitého příbytečného neb odhadní cena naturálního bytu se odečítá od peněžitých příjmů ředitelů a správců škol. Vycházejíc pak z úvahy, že tyto odečtené částky, majíce povahu náhrady od uživatele naturálního bytu za tuto výhodu, mohou připadnouti jen tomu, kdo naturální byt poskytuje, t. j. v daném případě obci Znojmu, má stížnost za to, že tato obec je oprávněna požadovati, aby jí ze srážek z peněžitých příjmů ředitelů a správců škol na obecných a občanských školách znojemských prováděných podle ustanovení § 15 odst. 2 učit. zák., byla podle analogie cit. předpisu § 26 odst. 3 učit. zák. dána náhrada za poskytování naturálních bytů (příbytečného) až do výše příbytečného.

Stížnost tedy neopírá svůj nárok přímo o předpis § 26 odst. 3 učit. zák., netvrdíc, že obratem »učitelstvo«, použitým v cit. ustanovení, jest rozuměti také ředitele a správce škol, nýbrž domáhá se pouze analogického použití tohoto předpisu na sporný případ.

Leč nehledíc k pochybnosti, zda analogie má vůbec místo v právu veřejném (srov. Slovník veřejného práva čsl., heslo »Analogie«, na str. 66 a násl.), nelze shledati, že by v daném případě šlo o mezeru v zákoně, již by bylo třeba vyplňovati pomocí analogie.

Ustanovením § 26 odst. 3 učit. zák. se v podstatě ukládá činitelům, kteří nesou personální náklad na učitelstvo škol národních, závazek, aby obcím na jejich žádost vypláceli náhradu z činovného za poskytování naturálního bytu (příbytečného) učitelstvu. Jde tedy o normu, kterou se ukládá určitá povinnost, normy takové však dlužno vykládati přesně a nelze analogickým výkladem norem takových zakládati nebo rozšiřovati povinnosti a závazky, jichž zákon způsobem nepochybným neukládá. Stížnost sama — jak již uvedeno — nespatřuje v předpisu § 26 odst. 3 učit. zák. normu, která zakládá právní nárok obcí na náhradu za poskytování naturálního bytu (příbytečného) ředitelům a správcům škol, a to správně, neboť účelem cit. předpisu bylo, ulehčiti břemeno opatrování naturálních bytů, resp. placení příbytečného učitelstvu, uloženého obcím zem. zákony; tu pak zcela nepochybně má předpis ten na zřeteli ony zem. zákony, které ukládají obcím povinnost poskytovat naturální byty nebo příbytečné všemu učitelstvu národních škol, tedy zejména slezský zákon ze 6. listopadu 1901 č. 41 z. z. slez., podle něhož jsou povinny školní obce poskytovat učitelstvu naturální byty, po případě platiti příbytečné, ačkoli jinak personální výlohy školské uhrazuje zem. úřad školský. Naproti tomu nelze bez zcela nepochybného poukazu zákona rozšiřovati řečené ustanovení též na ony případy, kde podle příslušných zem. zákonů jsou obce povinny poskytovat naturální byt, event. platiti příbytečné pouze ředitelům a správcům škol obecných a občanských, neboť v těchto případech nebude zpravidla břemeno zákonem ukládané obcím v zájmu školské správy příliš tíživé, když ve většině případů, zejména v obcích menších a tudíž finančně méně schopných bude o naturální byt ředitele resp. správce školy postaráno v budově školní samé. Úvaha stíž-

nosti, že částky, odečtené od peněžitých příjmů ředitelů a správců škol podle ustanovení § 15 odst. 2 učit. zák. z titulu poskytování naturálního bytu nebo příbytečného, musí připadnouti tomu, kdo naturální byt, resp. příbytečné poskytuje, tedy v daném případě stěžující si obci, není zcela přesvědčivá, když účel srážek z činovného podle předpisu § 15 odst. 2 učit. zák. nemusí spočívat v tom, aby byl opatřen peníz potřebný pro úhradu výloh vznikajících obci poskytováním naturálního bytu (příbytečného) ředitelům a správcům obecných a občanských škol, nýbrž předpis ten může mít tu intenci, aby ředitelé (správci) škol, jimž podle zem. zákonů jest poskytován obcemi naturální byt nebo je placeno příbytečné, nebyli postaveni výhodněji než ředitelé (správci škol), vůči nimž obce takové zákonné povinnosti nemají (na př. pokud jde o správce škol, které byly zřízeny podle § 5 zák. č. 198/1919 Sb.).

Po těchto úvahách dospěl nss k názoru, že analogické použití ustanovení § 26 odst. 3 učit. zák. též na případy, kdy obce podle zemských zákonů poskytují naturální byty (příbytečné) ředitelům a správcům škol národních, nemá místa.

Č. 11.262.

Pojištění pensijní: Právní moc nenapadených výměrů úřadoven všeobecného pensijního ústavu o pojistné povinnosti určitého zaměstnance.

(Nález ze dne 4. května 1934 č. 9202.)

Věc: Dr. Markus B. v M. proti ministerstvu sociální péče o pensijní pojištění.

Výrok: Stížnosti zamítají se pro bezdůvodnost.

Důvody: Úřadovna všeobecného pensijního ústavu v Bratislavě výměrem z 11. prosince 1929 prohlásila kandidáta advokacie Dra Evžena K. v jeho zaměstnání v advokátní kanceláři za povinna pensijním pojištěním od 1. března 1929 a zařadila jej do 3. třídy služného s měsíčním pojistným 66 Kč. Výměr ten nabyt moci práva.

Platebními výměry z 22. srpna 1930 a 18. září 1930 byl pak zmíněnou úřadovnou vyzván Dr. Markus B. k zaplacení nedoplatku pojistného do konce měsíce srpna, resp. do konce měsíce září 1930 a předepsány úroky z prodlení a náklady upomínky. Z těchto výměrů se Dr. Markus B. odvolal, popíraje právní jich základ, pojistnou povinnost Dra Evžena K. Min. soc. péče nař. rozhodnutími v pořadu instančním odvoláním st-lovým, podaným z těchto výkazů nedoplatků, nevyhovělo z důvodu, že st-l nemůže z podnětu těchto platebních výkazů domáhati se opětného řešení otázky pojistné povinnosti Dra Evžena K., ježto výměr pensijního ústavu z 11. prosince 1929, jímž pojistná povinnost jmenovaného byla vyslovena, nabyt již právní moci.

Na tato rozhodnutí podal Dr. Markus B. stížnosti k nss-u. Stížnost připouští, že shora citovaný výměr úřadovny všeobecného pensijního ústavu v Bratislavě z 11. prosince 1929, vyslovující pojistnou povinnost Dra Evžena K., nabyt formelní právní moci, míní však, že okolnost ta